

ልኩካት ወይ ምልሙላት ንኣየናይ ታሪኽ ንምልዋጥ?

መልሲ

“ንመርዛም ነፍሕታት ውድብ ቀርነልዮስ ይቕጽል ኣሎ
መዘኻኸሪ ካብ ደቂ ኩናማ ኣብ ሱዳን?”

ብወደባት፡ ግርማይ ኪዳነ (ወዲ ፊሊፖ)
ሚላኖ-ኢጣልያ

ዕለት 09/10/2012

ኣመንዘራ ጉዳ ንኸይፍለጥ ምስ ጸዋሞ ውዲላ ከም እትባህሉ፡ እዚ ብስም ደቂ ሴም (ኩናማ) ኣብ ኢንተርኔት መርቡብ ተጎሩባ ተለጠፉ ዘንቡብኩዎ መልሲ ክህቡሉ ዘገደደኒ ምኽንያት ዕድመይ ዘርከበሉ ኣፍልጦይ ዘዋህለልኩሉ ዓቕመይ ንእስነተይን ዘበርከትኩሉ ታሪኽ ቃልሲ ኤርትራ ብዝጥዕሞምን ዝተነግሮምን ቐብላ ዝተባህሉምን ዝትረኽ ታሪኽ ናይ በሃልቲ ዘይኮነ ናይ እቶም ሕቡኣን ባሕተውቲ ተልእኾ ምዃኑ ዝዝንጋዕ ኣይኮነን እሞ፡ እቲ ሕጂ ሎሚ ከም መውጽኢ ኣፍን መለፍለፍን መሀተፍተፍን ዝበሃልን ዝትረኽን ጌና መሓውራት ናይ እቲ ንህዝቢ ኤርትራ ግዳይ ስቓይን እህህታን ኣሕታን ገይሩና ዘሎ ሽፍታዊ ስርርዕ ህግደፍ ኮይኑ ከም ዘሎ ኣዳዕዲዕና ንገልጽን ነቃልጾን እዩ።

እዚ ድሕሪ ምባል

እዚ ክልተ ገጽ ዝኣክል ዘይእርኑብ ኢላ ክገልጸ መዲቢ ዘሎኹ ጽሑፍ ካብ ደቂ ኩናማ ዝወጸ ከምዘይኮነ ፈጺመ ኣይጠራጠርን እዩ። ዘየጠራጠረኒ ኸኣ ኣብዚ ውሑድ ዓመታት ምምስራ ደሞክራሲያዊ ምንቅስቓስ ሓርነት ኩናማ ኤርትራ ዝገብርን፡ ንኣወንታዊ መሰል ብሄራት ኤርትራ ንምርግጋጽ ዘላዕሎ ዘሎን ዕቲብ ክትትለይ ኣብ ዝገበርኩሉ እታ መሰል ህዝቢ ልዕሉ ኹሉ እትብል ሽግ እትዕንብቡ ዝራእቲ ምዃኑ ብዘይሕንጻኽን ውሽልኻልኽ ኩሉ እቲ ንፍትሕን ሰላምን ቅሳነትን ዝኣምን ሰብ መሰል ብሄራት ዋሕስ ስድራ ቤታት ምዃኑ ስለዘረጋግጽ እዩ እሞ፡ ንእታ እተተኣማምን ውሕስነት ከይትረትዕ በዓል ገበን ከይትጸፍዕ ዝተኣታተው ራዕዲ ካልእ ይትረፍን ድሙ እውን ኛው ምባል ገዲፋ ከም ክልቢ ውሕውሕ ከም ዝብል ትገብሮ እያ እሞ፡ ብስም ቃልሲ ኤርትራ ምቕላብን ሃብቲ ምድላብን ዝለመዱ ኣሸንኪይዶ ሓቂ ክፈርዱ ስራሕ ህግደፍ ይደግሙ። ክኒኡ ኸኣ ንፈላጢኦም ይሓርዱ ሓቂ ከይትወጽእ ከኣ ይጋርዱ እሞ፡ ናይ ሎሚ ክጽሕፍ ዘገደደትኒ ምኽንያት ንጸሓፍትን ጸሓፊ በሃልትን ንእቲ ዝበልዎ ክምልሰሎም ይረከቡኒ ንጽሑፊይ ዘበድህ ጭብጢ ምስ ዝህልዎም ከኣ ይበድሁኒ።

ኢድርስ ሓምድ ዓዋተ!!

1. ኣብ 1961 ክንደይ ዕድመ ነይሩዎ?
2. ኣብ ብረታዊ ቃልሲ ኤርትራ እንታይ ጸንቢሩዎ?
3. ኣብ ዝነበሩ ካብ 1946 ክሳብ 1961 ምንቅስቓሳት እንታይ ተራ ነይሩዎ?
4. ንዝነገረሉ ዕጥቂ ቃልሲ ናጽነት ብኸመይ ኣበገሱዎ?

ክቡራን ክቡራት!!

ሕልፎት መርዓ ዓደቦና ስዕስዕ ሓዲሮም አብ ኣጋ ወጋሕታ ሓውሲ ደልያ ነብሲ ሓውሲ ደልያ ነብሲ ኢሎም ይጣርዑ እሞ ገዓት ይቕረበሎም።

ንሕና ኸኣ

ነዘን ልዕል ኢለን ተለጢፈን ዘለዎ ኣርባዕተ ሕቶታት፡ መልሲ ደሊና መልሲ ሓቂ ኣይትተግበጥ አብ ጋህሲ ኢለ አብ መቐጻልታ ጽሑፊይ እሰግር ብዛዕባ ኢድርስ ሓምድ ዓዋተ ኸኣ ጭቡጥን ስኑድን ምስክርነተይ ኤቕርብ።

ታሪኽ ህንጻ ኤርትራ ከም ዝምስክሮ

መጀመርያ ምስረታ አቦታት ሽማግሌ ብሄራት ኤርትራ አብ ከተማ ከረን ሽዑኡ አብ ትሕቲ ምምሕዳር ኢጣልያ ስለ ዝተነብረ (1890-1942) ኩሉ ህዝባዊ ብሄራዊ ፍታሓት ዝጽደቐሉ አብኡ ነይሩ። ካብ 1942 ግን ዝነበረ መግዛእቲ ጣልያን ብአብ ጎረቤት ሃገር ሱዳን ገዛኢ ዝነበረ ብሪጣንያዊ ንግስነት (እንግሊዝ) ኩናት ተሳዒሩ ተለዊጦ እቲ ቤት ጽሕፈት ከይተረፈ ንአስመራ ግዲዙ ክሳብ 1952 ከኣ አብ ትሕቲ ምምሕዳር እንግሊዝ ተጨዊና ብንሱ ዘምጸኦ ሰበባትን ቶንካላትን ከኣ ብመልክዕ ፈደረሽን ናብ ስርዓት ሃጻይነት ኢትዮጵያ ተረኪብና ባንዴራና ተጋሂሳ ተደምሲሳ ኤርትራ ኸኣ ነታ ብ1960 ጀሚራ ፈለኽ እትብል ዝነበረት ወሓጢት ገበል ኣሔርጊጻ ብወርሒ ሕዳር 1962 ብወግዲ ተሸሊሳ።

እዚ ስለምንታይ ክዝክር ደልየ!!

አብቲ እዋን እቲ ዓብዩ ጎቢዘ ኣፋፍኖት ሃገራዊ ስምዒት አብ ኣእምሮይ ሰሪጹ ብምንባር ካብ 1958 ጀሚረ ክሳብ ሕጂ ህሉው ነበረን ጉዳይ ሃገሪይ አብ ኣእምሮይ ተሰሪጹ ተነዲቐ ስለዘሎ ክምህ ዘይብል ምስክር እየ እንተብልኩ ኣጋንኖ ኣይኮነን። ነዚ ክብድህ ዝኸእል እንተኣሎ ኸኣ? ሃየ..... ብዘይ ሓሸውየ እብሎ።

ሕቶይ

ጣልያን ተግዚሩ! እንግሊዝ ተግዚሩ! ዘመነ ፈደረሽን ተሰጊሩ። ብለባመት አቦታት ኣያታት ከኣ ራቢጣ ኢስላሚያ ቀጸሉ ብክልብ ማሕበር ጀበርቲ ኣቢሉ ምንቅስቓስ ሓርነት ኤርትራ (ሓራካ ማሕበር ሸውዓተ) ፈጠሩ ቃልሲ ናጽነት ኣንቂሉ ከብቅዕ ኢድርስ ሓምድ ዓዋተ ንዝተሃገሮ መሬትን ከብትታትን (ቀደም ብሽፍትነት ዝሃገረን) ኣመሓዳሪ ዘባ ምምሕዳር ፈደረሽን ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ እናኸነ ናብ ልዕሊ ቅድሚ ዕስራ ዓመት ዝነበረ ኣመሓዳሪ ጣልያን ተበዲለ ኢሉ ጥርዓን ዘቕረበስ ኤርትራ አብ ትሕቲ ፈደረሽን ኢትዮጵያ ምህላዎ ኣፍልጦ ስለዘይነበሮ ድዩ ወይስ ኤርትራ ኢትዮጵያ ሃገሮሙኒ መንግስቲ ጣልያን ንዓ ዓገብ በለለይ ወይ ዝረየለይ ክብል ደልየ?

ከምታ ሓውሲ ደልያ ነብሲ- ኣነ ኸኣ መልሲ ንመተርከስ ርእሲ እብል!!!

ሽፍታ ኢድርስ ሓምድ ዓዋተ አብ ጉዳይ ኤርትራ ወይ ንጉዳይ ኤርትራ ተመርኩሶ ከም ዘይነበሮ ልዕሊ እዚ ሓበሬታ ዘድልየና ወይ ንጉዳሳት ደቂ ሃገር ዘድልዮም ከም ዘይኮነ ዘጠራጥር የልቦን እሞ፡ በዚ ወጣም ጽሑፍ ናይ በዓል ተዳሙን ቆፎ ደማሙ፡ አብ ሱዳን ኣውስትራልያ አብ በዓል ኣመሪካ ኤውሮጳ ዝንዛሕ ዘይንቡር ቃልሲ ናጽነትናን

አመሳርታሉን፡ ንእዚ ደምና አፍሲስና አዕጽምትና ኸስኪስና ንእስነትና አኸርቲትና ዝተጓናጸፍናዮ ዓወት ቁማር ኢሎም ከቲሮሙና ዘለው ናይ ጥልመት መጋበርያኦም መኸተና አጽኒዕና ንገኦም እውን ከምዘይንንሕፎም ብኣጋኡ ክፍለጥን ክረጋገጽን ዘለዎ እዩ።

እቲ ጽሑፍ!!

ናይ ደቂ ኩናማ ከምዘይኮነ ብኣጋላልጸ ታሪኽ ህልዎን ስለ ዘሎና ንፈልጦ ነረጋገጸን እዩ። ንዑኡ ምንባቢ ክኣ እቲ ብስም ጀብሃ (ተሓኤ) ኣብ መጀመርያ ስላታት ዝተሃንደደ መቐዘፍቲ ነዚ መሰረትን ኣካልን ኤርትራ ዝኾነ ሓብን ኤርትራውነት ህዝቢ ብዝወረደ ግፍዕን ጸፍዕን ኣብ ሕቕፎ መነወር ሃይማኖት ቀሺ ዲመጥሮስ ገብረማርያም ብኡኡ ኣቢሉ ኢትዮጵያ ዘይበለ፡ ብምስልምና ተኸምበለ ኣብ ዘትከለ እምነታት ኣእትዩዎም ምንባሩ እቲ ተሓኤ ይኹን ህዝባዊ ግንባር ንመሬት ኩናማ ንምቁጽጻር ንእቲ ስድራቤታት ገድሊ ናጽነት ከም ዝኾነ ንምሕባር ምምሃር ዝወድኣሉ ግዜ ቀሊል ኣይኮነን እሞ ነዚኽ መን እዩ ኣብኡ ኣባጺሕዎ?

ተጋዳላይ ቀርነልዮስ ዑስማን ድዩ ክበሃለና?
ሓውሲ ደልያ ነብሲ- ንሕና ኸኣ መልሲ ደሊና መልሲ ንብል፡

እቲ ሕሱር ኣጸሓሕፋ!!

መርዛም ነፍሕታት ውድብ ቀርነልዮስ ይቐጽል ኣሎ ዝበሃል፡ ምንቃው ዝለመደ ዝብኢ ዓይኑ ብቐትሪ ነይርኢ ከም ዝበሃል፡ ጸሓፍቱ ድዮም ኣጸሓፍቱ ንእቲ ልሙድ ቀጠፍጠፎም ተጋዳላይ ቀርነልዮስ ዑስማን ሑሕ እናበለ ስለ ዝዕንቅፎም ልሙድ ወፍርታም ምዕስካርን መሳርፍ ሂብካ ምውፋርን ሊቅነቶም ልሉይ ስለዝኾነ ነቲ ኣብ 1981 ዝተራእዮን ዝተረጋገጸን ውድብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ፡ ውድብ ዓብደላ ኢድርስ ምንባሩ ዝተኸሸሑ ንቃልሺ ብሄር ኩናማ ከም ቃልሲ ውልቀሰብ ምፍታኖም ምህሮኦም ተመኩሮኦም ምጂኑ ኣዳዕዲዕና ኣፈርዚንና እንፈልጦን እንምስክሮን እዩ እሞ፡

አንታ ሌባ- እቲ ዝዘመትካዮ ንብረት እሞ ሃባ
ዳሕራይ ክትዛረብ እንተኣሎኻ ኾይኑ ዘረባ

ኢልና ንምልሶን ንገልጸን።

እቲ ወፍሪ ጸረ ተጋዳላይ ቀርነልዮስ!!

ሕጂ ዘይኮነ ነዊሕ እዋን ኮይኑ እዩ። ንሱኸኣ እቲ ኣወንታዊ መስርሕ ሓድነት ተአማማንነት መሰረቱ መሰል ርእሰ ውሳኔ ብሄራት ስለዝጠልብ እዩ። እዚኣ ኸኣ ንብስም ህዝቢ ምቐላብን ሃብቲ ምድላብን ዝተለሙ ሕሱራት ርእይቲ ዕንቅፋት ስለዝኾነት ነዚ ከይኣለና- ነይማላእ ዊንታና ኾይኑዎም ድቃስ ክሳዕ ዝስእኑ ኣጽላዕሊዑዎም ምጂኑ ዓይነ ስውር ዝርእዮ ጸማም እዝኒ ዝሰምዖ ሓቂ እዩ።

ከይተሓፍረ!!

ቃልሲ ኤርትራ ከምዘይነበረ፡ ኣብ ኣርባዓታት ሓምሳታት እምቢ ንባርነት እወ ንናጽነት ዝበሉ ብማሕበር ኣንድነት ዝተቐትሉ፡ ኣብ ግቢ መንበሪ ሃይለስላሴ ዝተቐትሉ ኣቦታት

ሸኽ ዓብዱልቃድር ከቢረ፣ ዲጊያት ኪዳን ኣብርሃ ንንጉል ከምዘይነበሩ ጌርካ ፈላም ቃልሲ-ፈላም መስዋእቲ ሸፍታ ኢድርስ ሓምድ ዓዋተ ምሕባር እንታይ ንምቕባር?

ከምታ ሓውሲ ደልያ ነበሲ - መልሲ ንጽቦ መልሲ!!

ኣብቲ ዝብልዎ

ምፍላም ቶኽሲ ገድሊ ኤርትራ መጀመርያ ስውእ ክዝከር እንተድኣ ኾይኑ-- ወዲ ወለላ-- ሳሆታይ ክዝክሩ ምስ ተገበኦም። ዘይመዘከሪኦም ከኣ ጠፊኡዎም ዘይኮነ፣ ወዲ ወለላ-- ንሃገር እተወፈየ ጅግና ወዲ ዓወተ ኸኣ ንዝምታ ዝወፈረ ብኣድራጋውያን ወሓጥቲ ብዓል ኢድሪስ መሓመድ ኣዳም ዝተዓስከረ ስለዝኾነ፣ ነዚ ርእይቶ ወይ መልሲ ክወሃቦ እንተኾይኑ፣ እቲ ሕጂ ንምዕራዩ ምእላዩ ሓርቢቱና ዘሎ ቃልሲ ተቓውሞ ኣብ ውሻጠኡ ክሰላት ስሰኣት ይሕምብሱ ስለዘወ እቲ መሰል ርእሰ ውሳኔ ብሄራት ኤርትራ በሊሕ መታሪኦም ካራ ስለዝኾነ ሓንሳብ ተዳማ- ድሓር ደማሙ ንዘልዓለም ሓቂ ሕተሙ የመራኽስዎ ከም ዘለው ዘይንፈልጦ ኣይኮንናን እሞ፣ ከምታ ልዕሊ ኢሳ ዝሓትትኩዎ

ብዓል ቁጥሚ ለያቡ
ዝዘመትኩሞ ሃቡ።
ዳሕራይ ማዕረ ህዝቢ ክትሃረቡ
ኢሳ

ንፈሻል ጽሑፎምን ጽውጽዎምን ግዲ ኣይትግበሩሉ ኣንቡብትን ደሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ ሓርነት ኩናማ ኤርትራ (ዲምሓኩኤ) ብምባልን ሓደራ ምቕጃልን ንሎሚ መዓልቲ ብርዔይ ኤልዕል።

ሰናይ ቅነ
ተወዲኡ እዩ፣ ናይ ወጠምጠም ዘመነ